

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2130627 Raad 17 oktober 2017
Documentnummer: 2130640 B. en W. 12 september 2017
Behandeld door:
Nienke Lambers / Arend van de Wetering

E-mail:

nienke.lambers@ommen-hardenberg.nl

arend.vandewetering@ommen-hardenberg.nl

Onderwerp: Beeldend Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022

DE GEMEENTERAAD WORDT VOORGESTELD TE BESLUITEN OM:

1. In te stemmen met het Beeldend Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022 en het bijbehorende kostendekkingsplan.
2. Het tarief rioolrecht vanaf 2018 met € 10 te verlagen naar € 251 per aansluiting.
3. Het rioolrecht in de planperiode (2018-2022) op dit niveau te houden.
4. Gedurende vijf jaar (planperiode 2018-2022) een krediet van € 500.000 per jaar beschikbaar te stellen voor het klimaatrobuust maken van het riolerings- en watersysteem.
5. Eind 2020 met een tussenrapportage te komen over de financiële effecten van functiegericht rioolbeheer.
6. Het Gemeentelijk Rioleringsplan na vaststelling door uw raad voor een periode van 6 weken ter inzage te leggen.
7. De financiële uitwerking te verwerken in de (meerjaren-)begroting 2018 en verder.

Inleiding

Voor u ligt het raadsvoorstel horend bij het Beeldend Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)2018-2022 voor de gemeente Hardenberg. Het GRP heeft een doorlooptijd van 5 jaar. Het inhoudelijke proces hebben we samen met de partners uit de waterketen Noordelijke Vechtstromen doorlopen. De gezamenlijke visie op de waterketen (Waterketenplan Noordelijke Vechtstromen) is vertaald naar beleid en maatregelen. Afgesproken is dat de partners dit beleid en maatregelen in hun GRP verwerken. Gemeenten Ommen en Emmen stellen eveneens in het najaar van 2017 hun GRP vast. De waterketenpartners zijn het waterschap Vechtstromen, de gemeenten Emmen, Coevorden, Borger-Odoorn, Ommen en Hardenberg en WMD Drinkwater.

In de Wet Milieubeheer is voorgeschreven dat elke gemeente een door de raad vastgesteld GRP heeft. In het voorliggende GRP is onze zorgplicht voor afval- regen- en grondwater uitgewerkt. Het plan sluit aan bij onze ambities om een groene en aantrekkelijke woon- en werkomgeving te bieden. Ook hebben we een aantal duurzaamheidsambities uitgewerkt.

In de behandeling Kadernota 2018 is voorgesorteerd op de financiële kaders van het nieuwe GRP. De nieuwe financiële kaders zijn gebaseerd op een analyse van de afgelopen periode, voortzetting van de huidige beleidslijn, nieuwe opgaven en de ontwikkeling van de rioolheffing.

Het nieuwe GRP is een zogenaamd Beeldend document. Het GRP is geen rapport, maar is opgebouwd als een website. Hiermee willen we bereiken dat het plan toegankelijker wordt voor zowel uw raad als onze inwoners. Een Beeldend Gemeentelijk Rioleringsplan past tevens in de lijn van de nieuwe omgevingswet.

Ook de gemeente Ommen stelt momenteel een Beeldend Gemeentelijk Rioleringsplan op. Hardenberg en Ommen zijn, voor zover wij kunnen nagaan, de eerste 2 gemeenten in Nederland die een GRP op deze wijze opstellen.

Beoogd effect

In het GRP 2018-2022 staat de samenwerking in de waterketen centraal. Hiervoor hebben we in het voorjaar van 2017 het Bestuursakkoord Waterketen 2.0 ondertekend.

De opgaven uit dit akkoord zijn verwerkt in het plan. Met het nieuwe plan willen we het volgende bereiken:

- Continueren van de samenwerking met de waterketenpartners;
- Verder optimaliseren van het beheer en onderhoud;
- Klimaatrobust maken van ons riolerings- en watersysteem;
- Onze inwoners meer bewust maken van de processen die spelen rondom riolering en water (o.a. door inwonerparticipatie bij een aantal projecten).

Het motto daarbij is 'sober en doelmatig'.

Argumenten

Continueren van de samenwerking met de waterketenpartners

In 2011 hebben de koepels (VNG, UvW en VEWIN) doelen en afspraken vastgelegd in een Nationaal Bestuursakkoord Water. De waterketenpartners hebben deze afspraken en doelen vertaald naar een regionale opgave voor kostenbesparing (minder meerkosten), kwaliteitsverhoging, kwetsbaarheidsverlaging en duurzaamheid. Samen weten we meer dan één. In de afgelopen planperiode hebben we een begin gemaakt met het realiseren van deze doelstellingen. Zo hebben we bijvoorbeeld onze kwetsbaarheid verminderd door van elkaar te leren. Ook hebben we kosten weten te besparen door het vervangen van riolering op een andere wijze uit te voeren (zie ook de paragraaf 'Financiën, terugblik op de afgelopen planperiode').

Begin 2017 heeft de samenwerking een vervolg gekregen met de ondertekening van het Bestuursakkoord Waterketen 2.0 voor de periode 2017-2020. De waterketenpartners hebben afgesproken hoe we onze waterketen in de toekomst willen gaan beheren. Concrete voorbeelden hierbij zijn het gezamenlijk opstellen van beleids- en beheerplannen. Ook het voorliggende GRP is in nauwe samenwerking met de waterketenpartners opgesteld.

De projecten, opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2.0 samenwerking waterketen Noordelijke Vechtstromen, zijn financieel doorvertaald naar het plan.

Terugblik afgelopen planperiode 2014-2018

In de afgelopen planperiode richtten de beleidskeuzes van de gemeente Hardenberg zich op inzicht verkrijgen in het functioneren van het rioolstelsel, de wijze van afkoppelen van regenwater op lokaal niveau en het uitvoeren van het grondwaterbeleid.

We hebben op dit moment goed inzicht in de (onderhouds-)toestand van ons rioolstelsel, deze voldoet op dit moment aan de vastgestelde Hardenbergse norm. Op basis van deze inzichten zijn de

afschrijvingstermijnen van de vrijvervalriolering vanaf 2014 verlengd naar 80 jaar. Daarnaast hebben er vervangingswerkzaamheden plaatsgevonden. De kansen voor 'werk met werk' maken zijn uitgevoerd in o.a. Hardenberg en Dedemsvaart, kansen voor afkoppelen en vervanging riolering zijn gecombineerd met andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

Met het verkrijgen van inzicht in het functioneren van het rioolstelsel (door meten en monitoren) hebben we een goede afweging kunnen maken tussen doelmatigheid, duurzaamheid, strategie en kosten. Dit uit zich in de omslag in onze werkwijze van cyclisch vervangen naar functiegericht rioolbeheer.

Verder optimaliseren van het beheer en onderhoud

De afgelopen planperiode (2014-2018) hebben we gebruikt om het inzicht in de kosten en de kwaliteit van ons rioleringsareaal verder te verbeteren. Eind 2017 zullen we ons gehele vrijvervalstelsel¹⁾ geïnspecteerd hebben. Op basis van deze informatie gaan we ons riool functiegericht beheren. Functiegericht rioolbeheer is één van de speerpunten van de samenwerking Noordelijke Vechtstromen. Alle waterketenpartners hebben afgesproken hun riool in de toekomst functiegericht te gaan beheren. Met functiegericht beheer kijken we naar de werkelijke toestand van het riool en niet naar hoe lang het riool er al ligt. Ook bepaalt de gemeente de belangrijkheid van het riool. We gaan het verwachte vervangingsmoment van een riool bepalen door te rekenen met drie vernieuwende parameters: de werkelijke toestand van een riool en de mate van belangrijkheid van een riool (afmetingen, riool naar een gemaal, groot achterliggend afvoerend gebied) en de ligging in het openbaar gebied van belang. Aan een riool onder een spoorweg worden hogere eisen gesteld als aan een riool in een berm. Dit houdt in dat we ons riool op basis van kwaliteit zo lang mogelijk in stand houden, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten (sober en doelmatig). Dit betekent dat alleen daar waar werkelijk sprake is van een (komende) schade een reparatie plaats vindt. Een preventieve vervanging van rioolbuizen in bijvoorbeeld een hele wijk zal daarom niet of nauwelijks voorkomen in deze planperiode. De effecten daarvan zullen we de komende planperiode voor onze gehele riolering gaan uitwerken. Dit zal resulteren in een beheerplan waarin is uitgewerkt wat de totale restlevensduur van onze riolering is, inclusief de kosten op lange termijn. Dit levert belangrijke input voor ons GRP 2023-2028. Functiegericht rioolbeheer heeft een relatie met de benodigde hoogte van het rioolrecht, en indirect ook met de financiële reserve. Het rioolrecht is bij de oude werkwijze onvoldoende om de vervangingspiek die zich over 10 jaar aandient (zie ook het kostendekkingsplan, piek is gebaseerd op het cyclisch vervangen van de riolering²⁾ op te vangen. Daarom stellen wij voor om halverwege de planperiode 2018-2023 een tussenrapportage op te leveren over de financiële effecten van functiegericht rioolbeheer. De verwachting is dat functiegericht rioolbeheer een effect zal hebben op de exploitatie en daarmee op de benodigde hoogte van het rioolrecht.

Het beheer van ons watersysteem (baggeren, onderhoud aan duikers en beschoeiing) vindt momenteel plaats op basis van urgentie en klachten. De kosten hiervan worden gedekt vanuit het verbrede rioolrecht³⁾. In het nieuwe plan hebben we financiële ruimte opgenomen om hier op een planmatige wijze structureel aandacht aan te besteden, ook dit weer op basis van het verbrede rioolrecht.

---

¹⁾ In een vrijvervalstelsel stroomt het afvalwater en regenwater onder vrij verval naar het laagste punt, meestal een rioolgemaal. Vrijvervalriolering wordt met name in de kernen toegepast.

²⁾ Bij cyclisch rioolbeheer gaan we er van uit dat het riool aan het einde van zijn levensduur wordt vervangen. We gaan er hierbij van uit dat vrijvervalriolering 80 jaar mee gaat.

³⁾ Het verbrede rioolrecht houdt in dat ook de kosten van beheer en onderhoud aan het watersysteem (watergangen, duikers, beschoeiingen, etc.) ten laste van het rioolrecht mogen worden gebracht.

Klimaatrobuust maken van ons riolerings- en watersysteem

Als gevolg van het veranderende klimaat nemen de intensiteit en de hoeveelheid van de neerslag toe en zullen er tegelijkertijd perioden van extreme droogte zijn. Ons riolerings- en watersysteem is hier momenteel onvoldoende op berekend. We willen het rioolstelsel daarom op een duurzame manier klimaatrobuust maken. Dit willen we invullen door per kern een regenwaterstructuurplan op te stellen en maatregelen uitvoeren om knelpunten die daaruit komen op te lossen. Bij deze maatregelen kan worden gedacht aan:

- Het afkoppelen van regenwater binnen de bebouwde kom;
- Het realiseren van extra waterberging, bijvoorbeeld door het aanleggen van wadi's;
- Het vergroten van de afvoercapaciteit.
- Het integreren van groen en blauwe structuren in stedelijk gebied om hittestress tegen te gaan.
- Het vasthouden van water om droogte tegen te gaan.
- Inzicht in het systeem door simulatie van extreme neerslag waarmee we inzicht krijgen waar de knelpunten in het openbaar gebied zich bevinden.

Het op een duurzame manier klimaatrobuust maken willen we waar mogelijk samen met andere werken in de woonwijken uitvoeren.

Verder willen we het regenwater buiten de bebouwde kom ook gaan afkoppelen. Op onze drukriolering is in de loop van de jaren veel regenwater aangesloten. Dit willen we in overleg met de bewoners weer gaan afkoppelen.

Onze inwoners meer bewust maken van de processen die spelen rondom riolering en water

Participatie en communicatie vormen een belangrijk onderdeel bij de realisatie van dit GRP. Met het Beeldend Gemeentelijk Rioleringsplan kunnen wij onze inwoners beter uitleggen waar we mee bezig zijn en waarom, dit past tevens in de lijn van de nieuwe omgevingswet.

Bij het klimaatrobuust maken van het riolerings- en watersysteem zullen we onze inwoners actief betrekken bij het uitwerken van maatregelen. Vaak weten inwoners zelf het beste wat er in hun woonomgeving gebeurt bij hevige neerslag. Deze kennis is van grote waarde bij het bepalen van maatregelen om bijvoorbeeld wateroverlast te voorkomen en hittestress en droogte tegen te gaan.

Risico's

Een van de beoogde effecten van het voorliggend GRP is het klimaatrobuust maken van het riolerings- en watersysteem. De komende planperiode willen we hier fors op inzetten en meerdere kernen klimaatrobuust maken. We willen per kern een waterstructuurplan opstellen. De te nemen maatregelen uit het regenwaterstructuurplan richt zich op de meest kwetsbare straten/ wijken. Het is niet onmogelijk dat er toch ergens in de gemeente ernstige hinder optreedt als gevolg van hevige neerslag. Dit zien wij als het grootste risico voor de komende planperiode.

Van de kern Balkbrug weten we dat een aantal straten gevoelig zijn voor wateroverlast. Daarom willen we hier in 2018 extra maatregelen treffen. Hiervoor hebben we in het GRP financiële ruimte gereserveerd.

Financiën

Terugblik op de afgelopen planperiode

In het huidige GRP gaan we er nog van uit dat we veel oude riolering zouden vervangen door nieuwe riolering. De afgelopen jaren zijn er echter technieken op de markt gekomen waarbij de functie van oude riolering langer gehandhaafd kon worden (het zogenaamde 'relinen'). Relinen is goedkoper dan het vervangen van riolering. Samen met de waterketenpartners hebben we de concrete toepassingsmogelijkheden onderzocht en waar mogelijk uitgevoerd. Bij de vervangingen hebben we daarom minder geld uitgegeven dan begroot. Dit is een concrete winst die voortvloeit uit de samenwerking in de waterketen.

Verder hebben we in een markt gewerkt waar een schaarste aan werk was. Aanbestedingen vielen daarom vaak goedkoop uit. Ook om deze reden hebben we minder geld uitgegeven dan geraamd. Een en ander heeft tot gevolg gehad dat de standen van zowel de voorziening als de reserve de afgelopen planperiode zijn opgelopen.

Kostendekking voor de huidige planperiode

Een belangrijk onderdeel van het GRP is het kostendekkingsplan. Ook voor de komende planperiode hebben we een kostendekkingsplan opgesteld. Een toelichting hierop is als bijlage in dit raadsvoorstel opgenomen. De berekening is uitgevoerd voor een periode van 10 jaar. Het kostendekkingsplan heeft de volgende uitgangspunten:

- Voortzetten van de huidige beleidslijn 'sober en doelmatig'.
- Er is financiële ruimte gereserveerd voor planmatig beheren van ons watersysteem (baggeren, onderhoud aan duikers en beschoeiing).
- Er is financiële ruimte gereserveerd voor het op duurzame wijze klimaatrobuust maken van ons riolerings- en watersysteem.
- Aantrekkelijke markt, hierdoor zullen aanbestedingen in de komende planperiode duurder uit gaan vallen.
- Input voor de financiële doorrekening is de verwachte stand van de reserve en de voorziening per 1-1-2018.
- Het tarief rioolrecht wordt per 1-1-2018 met € 10 per aansluiting verlaagd en komt dan op € 251 per aansluiting. Het rioolrecht blijft de komende planperiode gelijk.

De uitgevoerde doorrekening laat zien dat de reserve tot en met 2027 positief is. Het kostendekkingsplan gaat echter nog uit van cyclisch vervangen van de riolering en is nog niet op de nieuwe situatie ingericht. Het financiële beeld op basis van functiegericht rioolbeheer zal waarschijnlijk anders zijn. De effecten daarvan zullen we de komende planperiode voor onze gehele riolering gaan uitwerken. Dit zal resulteren in een beheerplan waarin is uitgewerkt wat de totale restlevensduur van onze riolering is, inclusief de kosten op lange termijn. Om deze reden stellen wij voor om halverwege de planperiode met een tussenrapportage te komen.

Beschikbaar stellen kredieten voor het klimaatrobuust maken van ons riolerings- en watersysteem

Nieuw in dit GRP is het klimaatrobuust maken van ons riolerings- en watersysteem. (Zie *klimaatrobuust maken van ons riolerings- en watersysteem*).

Hiervoor verwachten we gedurende de periode 2018-2022 een bedrag van € 500.000 per jaar nodig te hebben. Daarmee krijgen wij inzicht in het systeem en kunnen wij maatregelen uitvoeren. Wij adviseren daarom om deze kredieten vanuit het GRP beschikbaar te stellen.

Communicatie

Een van de beoogde effecten van het GRP is het meer bewust maken van onze inwoners van de werkzaamheden en activiteiten rondom riolering en water. Dit Beeldende Gemeentelijk Rioleringsplan is een eerste stap daar in. Nadat het GRP door de raad is vastgesteld zullen we hier uitgebreid aandacht aan besteden op de gemeentepagina van de Dedemsvaartse Courant.

In het kader van de samenwerking in de waterketen zullen we lesmateriaal voor scholen gaan samenstellen.

Bijlage

- Beeldend Gemeentelijk Rioleringsplan: zie www.hardenberg.nl/rioleringsplan
- Toelichting kostendekkingsplan 2018-2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg,

Secretaris,

Burgemeester,

J.M.G. Waaijer MBA

P.H. Snijders

Toelichting KOSTENDEKKINGSPLAN 2018-2022

In deze bijlage gaan we nader in op de kosten en de baten van de rioleringszorg. Het GRP heeft een planperiode van 5 jaar (2018-2022). In het kostendekkingsplan beschouwen we echter een langere periode (10 jaar). Dit doen we omdat trends in deze periode gevolgen kunnen hebben voor keuzes die de komende planperiode gemaakt moeten worden. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

1. Welke kosten brengt de rioleringszorg met zich mee?
2. Welke baten hebben we?
3. Wat is het financiële beeld voor de komende 10 jaar?

1. Welke kosten brengt de rioleringszorg met zich mee?

1.1 Welke kosten onderscheiden we?

De kosten voor de rioleringszorg zijn als volgt onder te verdelen:

- Onderhoud riolering en water: reguliere onderhoudswerkzaamheden zoals het inspecteren en reinigen van vrijvervalriolering, gemalen drukriolering.
- Maatregelen riolering en water: herstelmaatregelen aan riolering, gemalen en drukriolering, met als doel het totale riolerings- en watersysteem zo lang mogelijk in stand te houden, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten (sober en doelmatig).
- Begeleiding en opdrachtgeving facilitair: Hieronder vallen o.a. kosten voor diverse onderzoeken. Ook de kosten die we maken in het kader van de samenwerking in de waterketen worden hieruit betaald.
- Overige lasten: Dit zijn o.a. de uren van de BOH, maar ook de kosten van energie en telefonie.
- Nieuwe opgaven: dit zijn de nieuwe opgaven uit het GRP. Planmatig beheer van het watersysteem (baggeren, onderhoud aan duikers en beschoeiingen).
- Kapitaallasten: Dit betreft de kapitaallasten van de gedane investeringen.
- Toevoeging en onttrekking voorziening: zie 3.1.
- Overige baten: bijdragen deelnemende partijen samenwerking Waterketen ⁴).

Voor riolering zullen op hoofdlijnen de volgende uitgaven plaats gaan vinden⁵).

Uitgaven	Begroting 2017	2018	2019	2020	2021	2022
onderhoud riolering	1.660.421	1.688.000	1.738.000	1.780.500	1.780.500	1.780.500
maatregelen riolering	626.827	465.000	515.000	515.000	515.000	515.000
begeleiding en opdrachtgeving facilitair	441.686	303.000	165.000	145.000	135.000	135.000
Overige lasten	868.976	1.132.180	1.132.180	1.132.180	1.132.180	1.132.180
Nieuwe Opgaven	0	345.000	345.000	345.000	345.000	345.000
Kapitaallasten	2.104.599	1.746.158	2.078.066	1.803.766	1.806.858	1.812.132
Toevoeging voorziening	674.285	505.000	517.060	521.221	527.526	536.016
Onttrekking voorziening	-626.827	-465.000	-515.000	-515.000	-515.000	-515.000
Overige baten	-315.264	-156.500	-56.000	-40.000	-40.000	-40.000
TOTAAL	5.434.793	5.562.838	5.919.306	5.687.667	5.687.064	5.700.828

⁴ De gemeente Hardenberg is penvoerder van de waterketen. Dit betekent dat wij in eerste instantie alle kosten binnen krijgen die in het kader van de samenwerking in de waterketen worden ingediend. Deze kosten factureren wij vervolgens naar rato weer door naar waterketenpartners.

⁵ Het betreft hier de directe kosten. Kosten BTW en kwijtschelding zijn in dit overzicht buiten beschouwing gelaten. Deze bedragen gemiddeld €900.000 (BTW) en €280.000 (kwijtschelding) per jaar.

1.2 *Op welke uitgangspunten zijn de kosten voor de komende planperiode gebaseerd?*

In onderstaande tabel zijn deze posten weergegeven. De kosten zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Voortzetten van de beleidslijn 'sober en doelmatig';
- Voor de nieuwe opgaven 'planmatig beheren van ons watersysteem' en 'op duurzame wijze klimaatrobuust maken van ons riolerings- en watersysteem' is in de exploitatie voor de komende planperiode een bedrag opgenomen van € 345.000 per jaar;
- Voor het klimaatrobuust maken hebben we gedurende de planperiode verder € 500.000 investeringsruimte/krediet per jaar opgenomen;
- De afgelopen planperiode hadden we te maken met een markt waar een schaarste aan werk was, aanbestedingen vielen daarom vaak laag uit (soms onder de kostprijs). Inmiddels is de markt behoorlijk aangetrokken. We hebben hier in de exploitatie rekening mee gehouden door een aantal posten op de exploitatie met 10 % te verhogen.

1.3 *Wat zijn de verschillen ten opzichte van 2017 ?*

In de tabel is te zien dat de begroting 2018 t.o.v. 2017 met € 128.000 uitzet en stijgt in 2019 tot een uitzetting van € 485.000. Dit heeft de volgende oorzaken:

- De afgelopen planperiode hadden we te maken met een markt waar een schaarste aan werk was, aanbestedingen vielen daarom vaak laag uit (soms onder de kostprijs). Inmiddels is de markt behoorlijk aangetrokken. We hebben hier in de exploitatie rekening mee gehouden door een aantal posten op de exploitatie te verhogen.
- We hebben financiële ruimte gereserveerd voor het planmatig beheren van ons watersysteem (baggeren, onderhoud aan duikers en beschoeiing);
- We hebben financiële ruimte gereserveerd voor het op duurzame wijze klimaatrobuust maken van ons riolerings- en watersysteem;

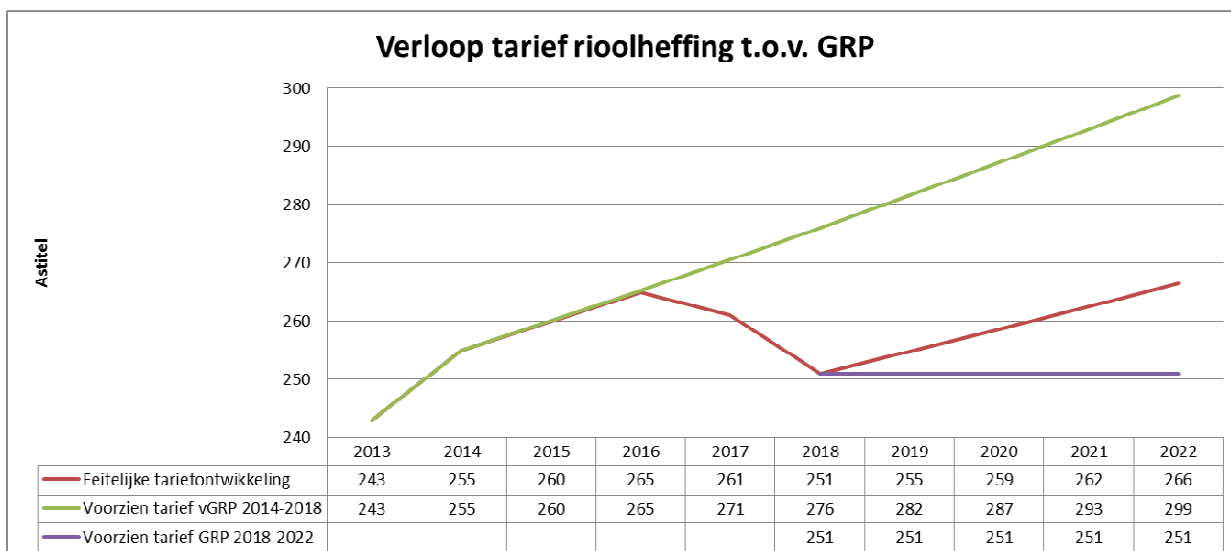
2. **Welke baten hebben we?**

Tegenover de kosten staan de baten. Deze bestaan uit de inkomsten vanuit het rioolrecht. Het rioolrecht wordt per 2018 met € 10 per aansluiting verlaagd en komt hiermee op € 251 per jaar. De verwachte inkomsten voor 2018 bedragen circa € 6.500.000. Omdat het aantal aansluitingen de komende planperiode licht toeneemt (als gevolg van o.a. aantrekkende woningbouw) zullen de inkomsten ondanks een gelijkblijvend tarief de komende planperiode licht stijgen.

2.1 *Ontwikkeling tarief rioolrecht*

In het voorgaande GRP werd uitgegaan van een stijgend tarief rioolheffing. De werkelijke tarifiering wijkt hiervan af en is in 2017 en 2018 gedaald. Normaliter zou het tarief vervolgens jaarlijks geïndexeerd worden. In het voorliggende GRP wordt er van uitgegaan dat het tarief de komende periode niet hoeft te stijgen. Voor onze inwoners betekent dit indirect een lastenvermindering. In onderstaande afbeelding is de ontwikkeling van het tarief in de 3 beschreven situaties weergegeven.

2 Wat is het financiële beeld voor de komende 10 jaar?

2.1 Reserve en voorziening

De uitgaven voor de rioleringszorg zijn niet elk jaar exact gelijk, deze kunnen fluctueren. Het is onwenselijk om het rioolrecht mee te laten fluctueren. Daarom schrijft het BBV voor dat gemeenten een reserve en een voorziening moeten hebben, deze zorgen er voor dat grote schommelingen in het tarief niet nodig zijn.

De fluctuaties in de investeringen voor groot onderhoud worden opgevangen binnen de voorziening door een onttrekking of een toevoeging te doen. Het exploitatieresultaat wordt verrekend op de reserve.

2.2 Welke rekenkundige gegevens hebben we gehanteerd?

Bij het doorrekenen van de komende 10 jaar hebben we de volgende rekenkundige gegevens gebruikt:

- Indexering van tarief 0%;
- Indexering exploitatiekosten 2% per jaar;
- BTW 21% over exploitatielasten en investeringen;
- Verwachte stand van de voorziening/reserve per 31-12-2017;

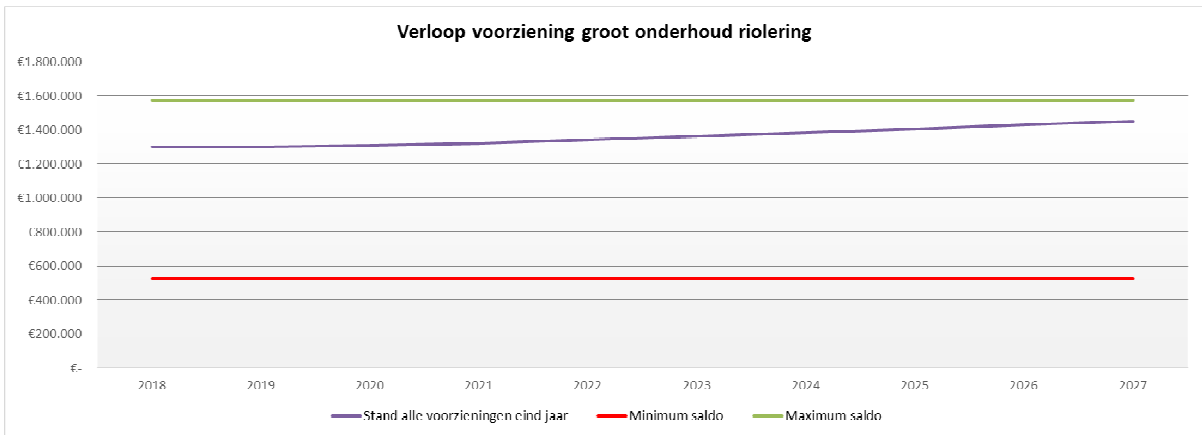
2.3 Wat is het financiële beeld voor de komende 10 jaar?

Bij doorrekening van de komende 10 jaar zien we het volgende beeld ontstaan:

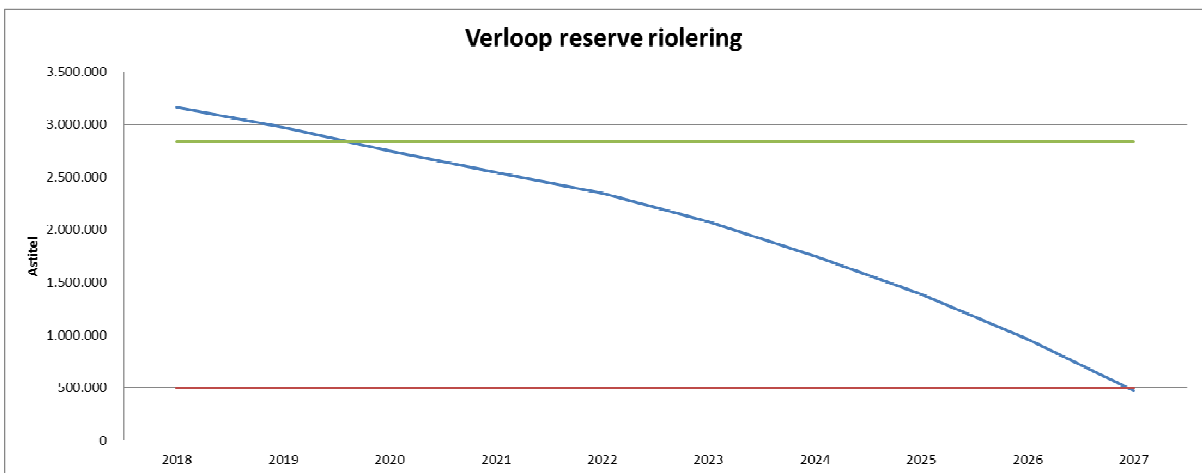
- Exploitatiesaldo laat in 2018-2028 een tekort zien van gemiddeld ca. € 330.000 per jaar⁶;
- De reserve riolering is positief tot en met 2027.

Het verloop van de voorziening en reserve zal op basis van de hiervoor geschetste uitgangspunten voor de komende 10- jaar het volgende beeld geven.

⁶ Hierin zijn de BTW en kwijtscheldingen wel verrekend.

- Minimum saldo:** Voor het minimum saldo hanteren we als uitgangspunt dat de voorziening dient minimaal 1 jaar termijn groot onderhoud kunnen opvangen. In dit GRP bedraagt deze in 2018 € 525.000
- Maximum saldo:** Voor het maximum saldo gaan we er van uit dat de voorziening maximaal 3 jaartermijnen groot onderhoud moet kunnen opvangen.

- Minimum saldo:** Voor het minimum saldo gaan we er van uit dat de reserve minimaal een calamiteit te kunnen opvangen. Deze wordt ingeschat op maximaal € 500.000.
- Maximum saldo:** Voor het maximum saldo gaan we er van uit dat de reserve toereikend moet zijn om een 10-jarig exploitatiesaldo kunnen dekken. Het exploitatiesaldo voor de komende 10 jaar bedraagt € 2.835.000 negatief.

Zoals al eerder opgemerkt wordt de reserve in 2028 negatief. De reden hiervoor is dat het kostendeckingsplan 2018-2022 uit gaat van het cyclisch vervangen van de riolering. Het beeld op basis van functiegericht rioolbeheer zal waarschijnlijk anders en naar verwachting gunstiger voor de ontwikkeling van de reserve zal zijn. De effecten daarvan zullen we de komende planperiode voor onze gehele riolering gaan uitwerken. Dit zal resulteren in een beheerplan waarin is uitgewerkt wat de totale restlevensduur van onze riolering is. Om deze reden stellen wij voor om halverwege de planperiode 2018-2022 met een tussenrapportage te komen waarin de financiële effecten van functiegericht rioolbeheer verwerkt zijn.

Raadsbesluit

Zaaknummer: 2130627

Documentnummer: 2130640

Onderwerp: Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022.

De raad van de gemeente Hardenberg;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 september 2017;

Besluit:

1. In te stemmen met het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022 en het bijbehorende kostendekkingsplan.
2. Het tarief rioolrecht vanaf 2018 met € 10 te verlagen naar € 251 per aansluiting.
3. Het rioolrecht in de planperiode (2018-2022) op dit niveau te houden.
4. Gedurende vijf jaar (planperiode 2018-2022) een krediet van € 500.000 per jaar beschikbaar te stellen voor het klimaatrobust maken van het riolerings- en watersysteem.
5. Eind 2020 met een tussenrapportage te komen over de financiële effecten van functiegericht rioolbeheer.
6. Het Gemeentelijk Rioleringsplan na vaststelling door uw raad voor een periode van 6 weken ter inzage te leggen.
7. De financiële uitwerking te verwerken in de (meerjaren-)begroting 2018 en verder.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Hardenberg d.d. 17 oktober 2017.

De raad voornoemd,

De griffier,

F.G.S. Droste

De voorzitter,

P.H. Snijders